

Exodus 20,1-17

Toen sprak God al de woorden die hier volgen. Ik ben Jahwe uw God, die u heb weggeleid uit Egypte, het slavenhuis. Gij zult geen andere goden hebben, ten koste van Mij. Gij zult geen godenbeelden maken, geen afbeelding van enig wezen boven in de hemel, beneden op de aarde of in de wateren onder de aarde. Gij zult u voor hen niet ter aarde buigen en hun geen goddelijke eer bewijzen; want Ik, Jahwe uw God, Ik ben voor hen die Mij haten een jaloerse God die de schuld van de vaders wreekt op hun kinderen, tot het derde en vierde geslacht, maar voor hen die Mij liefhebben en mijn geboden onderhouden een God die goedheid bewijst tot aan het duizendste geslacht. Gij zult de naam van Jahwe uw God niet lichtvaardig gebruiken; want Jahwe laat degenen die zijn naam lichtvaardig gebruiken niet ongestraft. Denk aan de sabbat; die moet heilig voor u zijn. Zes dagen kunt gij werken en alle arbeid verrichten. Maar de zevende dag is de sabbat voor Jahwe uw God. Dan moogt gij geen enkele arbeid verrichten: gij zelf niet, uw zoon niet, uw dochter niet, uw slaaf niet, uw slavin niet, uw dieren niet, zelfs niet de vreemdeling die bij u woont. In zes dagen immers heeft Jahwe de hemel, de aarde, de zee met al wat er in is, gemaakt. Maar de zevende dag heeft Hij gerust en zo de sabbat gezegend en tot een heilige dag gemaakt. Eer uw vader en uw moeder. Dan zult gij lang leven op de grond die Jahwe uw God u schenkt. Gij zult niet doden. Gij zult geen echtbreuk plegen. Gij zult niet stelen. Gij zult tegen uw naaste niet leugenachtig getuigen. Gij zult uw zinnen niet zetten op het huis van uw naaste; gij zult uw zinnen niet zetten op de vrouw van uw naaste, niet op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, op niets wat hem toebehoort.

Johannes 2,13-25

Toen het paasfeest der Joden nabij was, ging Jezus op naar Jeruzalem. In de tempel trof Hij de verkopers van runderen, schapen en duiven aan en ook de geldwisselaars, die daar zaten. Hij maakte een gesel, dreef ze allemaal uit de tempel, ook de schapen en de runderen; het kleingeld van de wisselaars veegde Hij van de tafels en wierp die omver. En tot de duivenhandelaars zei Hij: "Weg met dit alles! Maakt van het huis van mijn Vader geen markthal!" Zijn leerlingen herinnerden zich dat er geschreven staat: De ijver voor Uw huis zal mij verteren. De Joden richtten zich tot Hem met de woorden: "Wat voor teken kunt Gij ons laten zien, dat Gij dit doen moogt?" Waarop Jezus hun antwoordde: "Breekt deze tempel af en in drie dagen zal Ik hem doen herrijzen." Maar de Joden merkten op: "Zesenveertig jaar is aan deze tempel gebouwd; zult Gij hem dan in drie dagen doen herrijzen?" Jezus echter sprak over de tempel van zijn lichaam. Toen Hij dan ook verrezen was uit de doden, herinnerden zijn leerlingen zich dat Hij dit gezegd had, en geloofden in de Schrift en in het woord dat Jezus gesproken had. Terwijl Hij bij gelegenheid van het

paasfeest in Jeruzalem was, begonnen er velen in zijn Naam te geloven bij het zien van de tekenen die Hij deed. Maar Jezus van zijn kant had geen vertrouwen in hen, omdat Hij allen kende. Hij wist wat er in de mens stak en daarom was het niet nodig dat iemand Hem over de mens inlichtte.

Overweging

Kent u de tien geboden nog uit uw hoofd? De meeste mensen niet, denk ik. Is dat erg? Welnee.

We spreken altijd over de tien geboden. Maar eigenlijk is er maar sprake van één gebod – u zult geen andere goden hebben buiten mij –, en de andere negen zijn toepassingen, uitwerkingen van dat gebod.

Daarom wordt er bij de afkondiging van de geboden ook zo veel ruimte vrijgemaakt voor het eerste gebod. De drie volgende krijgen ook nog ruim plaats, omdat zij een directe uitwerking van het eerste gebod zijn – de heilige naam van God, geen beelden maken van God en de heilige sabbat. De overige zes geboden worden gauw even afgeraffeld.

Waarom veegt Jezus in het evangelie van vandaag de tempel schoon en gooit hij de geldwisselaars en kooplui de tempel uit? Is dat omdat zij op die heilige plek een andere God hebben dan Jahwe? Of omdat ze willen hebben wat hun niet toebehoort, het huis van God. Gaat het om onheus winstbejag, een vorm van stelen zelfs? Overtreden ze het eerste gebod, of het achtste of tiende?

Allebei, denk ik. Met het overtreden van het achtste, of tiende, gebod, overtreden ze ook het eerste gebod.

In de Willibrordvertaling staat het er heel scherp. Niet: geen goden buiten mij. Maar: ten koste van mij. En: God is een jaloerse God voor wie mij haten. Wie andere goden heeft buiten de ene God, haat zo iemand God? Misschien wil hij alleen van twee walletjes eten, of neemt hij het zekere voor het onzekere. Maar Jahwe zegt: Ja, dan haat je mij.

Het is al vaak gezegd, en het is waar: wie zijn ouders niet eert, dient andere goden, wie steelt, dient andere goden, wie doodt en vermoordt, dient andere goden, wie liegt, dient andere goden. En je kunt het ook omdraaien: eer je je vader en je moeder? Dan eer je God. Bemin je je medemens? Dan eer je God. Eerbiedig je andermans bezit? Dan eer je God. Begeer je niet wat een ander heeft? Dan dien je God.

En zo zijn er geen tien geboden. Je kunt ze eindeloos aanvullen met nieuwe geboden. Er komt geen einde aan. Teveel om uit je hoofd te leren. En tegelijk is er maar één gebod: er is maar één God, en bedenk wat dat betekent bij alles wat je doet en overal waar je bent.